

...da občutim v sebi
le eno veličast vesoljstva tihega:
R a s t .

(Srečko Kosovel, Prerojenje)

Na potovanju z odprtimi očmi

Spoznavanje novih krajev, jezika, ljudi ... to so razlogi, ki jih vsak popotnik teh vročih poletnih dni mirno navede, ko ga vprašamo, zakaj se odpravlja na pot. In vendar je tudi v teh odgovorih zaslužitvi precejšnje modo in bolj malo resničnega zanimanja. Tako se je verjetno vsakomur izmed nas pripetilo, da je bil na potovanju in ne ve povedati veliko o krajih in ljudeh, ki jih je videl in obiskal. To se pogosto zgodi posebnim onim, ki potujejo z zaprtimi očmi in ne opazujejo novosti, ki jih stalno nudi potovanje. Poezija potovanja je namreč v doživljanju, se pravi v obogatitvi. Potovanje je nedvomno velika in dragocena izkušnja za vsakogar, je pa tudi lahko priložnost, da spoznamo prave probleme dežele in krajev, ki smo jih obiskali.

Kulturne in naravne lepote so gotovo važne, saj lahko bistveno pripomorejo k uspehu potovanja, vendar so, vsaj po našem mnenju, mnogo odločilnejši faktor ljudje, prebivalci obiskanege kraja. Le iz pogovora z ljudmi nam bo namreč uspelo ustvariti si stvarno podobo o navadah, družbenem stanju in javnem mnenju ljudi, s katerimi se spustimo v priložnostni pogovor.

Res pa je, da to ni mogoče v vseh državah. Prav to, kako so ljudje sproščeni v pogovoru s tujcem, nam lahko veliko pove tudi o državnem ustroju in sistemu, ki vlada v državi. Vsakdo, kdor je bil recimo na Češkoslovaškem, ali vsaj opazoval tujce, ki prihajajo iz raznih držav Evrope, je gotovo opazil to vzdušje. Obnašanje ljudi namreč ne odraža samo značajskih in kulturnih značilnosti nekega naroda, ampak tudi življenjske navade, ki so se jih navezali v dnevnem stiku z drugimi sodržavljani. Živo nam bo recimo ostala v spominu situacija na železniškem peronu v Benetkah, ko smo se neke pomladi vračali iz Rima, kjer smo nastopali z zborom. Vlak so sestavljali tudi mednarodni vagoni. Med temi je bil tisti, ki je bil tik pred našim, namenjen v Sovjetsko zvezo. Vso pot od Rima do Trsta je ta železniški voz bil zaprt in zaklenjen. Nihče ni smel vstopiti, nihče izstopiti. Le v Benetkah, ko so za tre-

Življenje v mednarodnem zavodu Združenega sveta v Devinu

Od 25. maja, zaključnega dne šolskega leta za dijake, ki obiskujejo United World College v Devinu, sta minila skoraj dva meseca.

Ta 25. maj je bil čuden dan za nas dijake mednarodnega zavoda. Študentje drugega letnika so si oddahnili, saj so komaj končali maturo (pravzaprav je to »International Baccalaureate« — diploma, ki omogoča vpis tudi na tuje univerze). To prijetno počutje maturantov pa je bilo pomešano z zalostjo zaradi slovesa od prijateljev, ki se bodo le težko v prihodnosti spet srečali.

Dijaki prvega letnika pa smo 25. maja pripravili neke vrste »party« v slovo od drugega letnika. Trajal je vso noč in ne verjamem, da je bilo veliko takih, ki so ob poslavljanju ostali neprižadeti.

Spominjam se te noči, ko smo se skušali še zadnjič povesečiti in se pozabavati. A vzdušje kljub navideznemu veselju ni bilo preveč sproščeno. Nam prvoletnikom se je zdelo skoraj »zločinsko« pozdravljati se pred začetkom poletnih počitnic, saj je pred nami še eno leto študija na mednarodnem zavodu v Devinu.

No, oni, ki so mislili naslednjega jutra zgodaj odpotovati proti svojim domovom, tiste noči sploh niso šli spat. Mnogi pa smo se odločili še za nočno kopel in smo se odpravili k morju. Po poti smo se pogovarjali in obujali spomine na številne dogodke, ki smo jim bili priča med letom.

Edinstvena izkušnja je slovo med prijatelji, ki se ločujejo z zavestjo, da se verjetno ne bodo več srečali, ker jih ločujejo prevelike zemljepisne razdalje. Predstavljajte si slovo od Kitajca ali nekoga, ki živi v Senegal, v Čilu ali Avstraliji. Ko pa ob tem še veš, da bo večina teh prijateljev imela resne težave, ko se bo vrnila na svoje domove, je tako slovo še bolj vznemirljivo,

prav boleče. Hudo je ob misli na one, ki jih doma čakajo družbene in politične okoliščine, ki si jih Evropejci skorajda ne moremo predstavljati. Kako bo s fantom, ki ga v Indiji čaka oče Hindujec in mati, ki je iz rodu Sikhov? Kaj bo z Libanoncem, ki mu je oče spročil, naj si ne sanja, da bi se zdaj lahko vrnil? Kaj s tistimi, ki živijo v Swarilandu, Argentini, Urugvaju, Boliviji, Čilu? Naštel pa sem le nekaj primerov.

Tisti pa, ki živijo v razvitem svetu, se bodo morali seznaniti z drugimi težavami. Mnogi se bodo morali ponovno vključiti v ozko in večkrat s predsodki zapleveljeno miselnostjo domačega okolja. Kako bo reagiral fant iz Severne Amerike, ko bo spet zašel v družbo, ki je globoko prepričana, da je vse, kar prihaja z vzhoda, nevarno in komunistično?

Kot primer lahko navedem fanta, s katerim sva skupaj stanovala. Ko je pisal domov, da je bil na Ogrskem, so mu starši zagrozili, da ga pokličejo domov. Razlog je bil prav v tem, da je šel v »komunistično deželo«. Na žalost se starši ne zavedajo, da je življenje v zavodu drugače zasnovano. Potovanja po Evropi, oz. krajih, kamor si študentje želijo in kjer se lahko direktno soočijo tudi z negativnimi in pozitivnimi aspekti v raznih deželah, so celo spodbujana in zaželena. K vzgojni metodi spada tudi dejstvo, da smo večkrat prepuščeni lastnim odločitvam in izbiram, ker naj bi to oblikovalo trdnejši značaj in samostojnost mišljenja. Posebno dijaki, ki živijo daleč od doma, pa so tudi fizično tako oddaljeni od svojih družin, da pride le redkokdaj do stikov med njimi in njihovimi starši.

Kaj naj človek šele reče o tistih dijakih Jadranskega zavoda, ki so v Devinu med svojimi sošolkami tudi odkrili »ljubezen«? Njihova ločitev je še to-

dalje na 100. strani ■

nutek odprli vrata in so železničarji imeli nekaj opravka v notranjosti, so potniki za trenutek pokukali iz vagona. Vtis, ki smo ga takrat dobili, je bil res zelo mračen in pust. Bili smo neizkušeni in se nismo zavedali, da je normalno, da so spalniki na dolgih poteh zaklenjeni. Toda na nas je tisti dogodek vplival porazno.

Svoboda izražanja, svoboda gibanja, svoboda tiska, možnost ideološkega razlikovanja, vse to je merilo, ki nam govori o državi. Ko potujemo, bodimo zato pozorni na te stvari. Še tako lepe kulturne ali naravne znamenitosti so namreč prah v očeh, če ljudje, ki tam živijo, ne morejo izražati svojih misli in mnenj.

Izkušnje v svetu filma

Andrej Pisani se je v naši zamejski skupnosti že precej uveljavil kot scenarist in kot igralec. Njegov glas poznamo iz radijskih iger, saj že od otroških let nastopa kot igralec pri Radijskem odru. Letos je sodeloval tudi v tržaškem slovenskem gledališču, in sicer pri uprizoritvi igre Ivanke Hergold Paracels. Pred nekaj meseci pa smo izvedeli, da je bil izbran za vlogo v jugoslovanskem filmu *Blok sloboda pri družbi Adria-film v Zagrebu*. Igranje v filmu je gotovo izjemna izkušnja in radovedni smo, kako jo je doživljal Andrej.

Andrej, pred kratkim si končal snemati film za družbo Adria-film iz Zagreba. Kako je pravzaprav prišlo do tega, da so te izbrali za to vlogo?

V teh nekaj mesecih, ki jih ponovno preživljam kot zamejec (študiral



Andrej Pisani

sem namreč štiri leta v Urbinu), se je zvrstilo zame nekaj zelo pomembnih dogodkov, ki jih nisem mogel pričakovati in ki so močno označili vsjo mojo dejavnost v zadnjem obdobju.

Povabljen sem bil med ansambel SSG in odigral svojo prvo vlogo med igralci na odru našega gledališča; za istim odrom sem stal le kak teden pozneje kot scenarist in kostumograf in imel tako precej možnosti, da se približam svetu in ljudem teatra. In prav na takšen način sem zvedel od naše igralkice Mirande Caharije, da pri filmu, v katerem naj bi ona nastopala kot protagonist, iščejo mladega igralca, ki naj bi obvladal srbohrvaščino in italijanščino, in ki naj bi fizično, glasovno in po temperamentu odgovarjal določenim zahtevam. Imel sem kratko avdicijo z

režiserjem v Puli, na osrednjem prizorišču dogajanja, in bil na tak način definitivno sprejet v kast filma z delovnim naslovom BLOK SLOBODA - BLOC-CO LIBERTA'.

Nam lahko opišete za kaj v filmu gre?

Film je povzet po romanu Milana Rakovca RIVA I DRUXI, ki obravnava nemirno obdobje, od '45 do 1953. leta, ko so se v Istri pričela velika dela za odpravljanje posledic vojne, pričelo se je masovno odseljevanje Italijanov, ustanavljanje krajevnih oblasti, programsko načrtovanje bodočnosti. Na takšnem ozadju, ki pa ne ostane le ozadje, kajti temeljito seže v dogajanje in vpliva na obnašanje protagonistov, se odvija zgodba kmečke žene Luce (Miranda Caharija), ki se priseli v mesto s svojim osemletnim sinčkom in preko raznih vzporednih epizod na lastni koži doživlja tedanjo resničnost in svoje ljudi.

Moja vloga se nanaša na eno izmed epizod, v kateri nastopa zanimiv lik TOIO. Fant si želi v Ameriko, a je istočasno močno navezan na svojo zemljo, na Areno, na istrsko obalo. Kremenit, prepričan v svoje ideale, trden športnik in idol mlajših fantov, je istočasno romantičen in nežen. Na koncu ne vzdrži situacije, v kateri se znajde, in obe-tajoč si drugačnih mitov, zapusti svoje starše, zbeži s svojim čolnom in izgine v noč.

Kakšne vtise imaš ob tej izkušnji?

Vse od začetka je bil ambient, v katerem sem se znašel, izredno prijeten, pisan in vsestransko zanimiv. Vsi, od igralcev, med katerimi so bili nekateri najbolj znani jugoslovanski igralci, pa do tehnične ekipe, ki je bila odlična, so te stalno obkrožali s sproščenim prijateljskim odnosom in ti seveda svetovali, ko si bil nasveta potreben. Kar se tiče snemanja samega, naj povem, da kakor si lahko na začetku napet zaradi vsega, kar se okoli tebe dogaja med igranjem — kamera, režiser, tračnice, mikrofoni, reflektorji —, te potem sama dimenzija vloge in način filmske interpretacije silijo v to, da v bistvu ne igraš, ampak da si to, kar v resnici si: igrati ali bolje, biti to, kar si, pa te ne more prestrašiti.

So ti izkušnje, ki si jih pridobil pri Radijskem odru in gledališču pomagale pri igranju pred filmsko kamero, ali je velika razlika pri igralski tehniki?

Ne bi mogel reči, da so mi prejšnje dramske izkušnje veliko pomagale, kajti filmski način interpretacije se precej razlikuje od odrskega, še bolj pa od tistega, ki ga mi poznamo; radijske izkušnje so pa sploh daleč, kajti v filmu je glavna stvar podoba, interpretacija svoje osebe, pri tem pa lahko sploh ne spregovoriš besede. Vse prejšnje izkušnje so mi pomagale predvsem z vidika nastopanja kot takega, dejstva, da se nudiš z vsem, kar si občinstvu, dru-

gim ljudem, in prav v tem je verjetno skrivnost igranja, razlika med dobrim in slabim igralcem in ves čas igre sploh. Kar se tiče igralske tehnike pri filmu, bi navedel le, da medtem ko na odru igraš z vsem telesom in prostorom, ki ga imaš okoli sebe, pri filmu igraš po-večini le z obrazom, da ne rečem le z očmi. Upoštevat moraš dejstvo, da bo tale tvoj prvi plan pri predvajanju filma povečan na platnu do deset ali celo dvajset metrov. Se pravi: dobra do-za avtokontrole, nobene nerveze in precej samozavesti.

S čim se še ukvarjaš poleg igralske dejavnosti?

Kot sem že prej omenil, sem štiri leta študiral v Urbinu in to na šoli za grafični design. Šolo sem pravkar končal in zdaj naj bi deloval na tem področju, kot prosti ustvarjalec. Zaenkrat sodelujem pri raznih pobudah, ki gredo od dramskega (scene, plakati, kostumi) pa do založniškega področja, kar pa še ne more biti moja definitivna poklicna izbira.

Kakšne načrte imaš za bližnjo prihodnost?

Rad imam oder, rad imam grafiko. Ne enega ne druge ne bom nikoli definitivno zapustil. Kar se pa tiče načrtov? Naj kar pride bližnja prihodnost!

* * *

Kam na počitnice?

Kot vodič slovenske agencije Aurora je Lucija Čač pobliže spoznala že velik del sveta. Prosilili smo jo, naj iz svojih izkušenj bralcem Rasti svetuje, katera so letos najprimernejša neorganizirana potovanja za mlade.

Končno so se zaprle šolske duri in začele so se tako dolgo pričakovane počitnice. Mislim, da si skoraj vsi zaželi po počitka in da je zaradi tega poletni čas najbolj primeren za kratko potovanje z željo, da bi spoznali nove kraje in nove ljudi.

Študentje, ki ne razpolagajo z ogromno vsoto denarja, najrajši odpotujejo v Grčijo, iz enostavnega razloga, ker ta država ni preveč draga in ker so po-zveza in Italijo zelo ugodne, saj v Grčijo z lahkoto pridete z osebnim avtomobilom ali s trajektom iz italijanskih pristanišč (Ancona, Bari, Brindisi) ali iz reškega pristanišča v Jugoslaviji. Hoteli so v Grčiji precej dragi, zato vam svetujem, da si najamete zasebno sobo, saj boste na ta način spoznali grške navade in običaje, predvsem pa boste deležni gostoljubnosti in prijaznosti domačih ljudi. Gostom pa so na voljo tudi številni kampingi, ki se nahajajo bodisi na čudovitih grških otokih, kot tudi v bližini važnejših turističnih krajev in pa glavnega mesta Atene. Po Grčiji so zelo dobre avtobusne povezave, ki vam omogočajo, da se v kratkem času premaknete iz enega kraja

dalje na 99. strani ■

Srečanje na poti k soncu

Če je soba tvojega življenja zatesnjena od obupa, ni nujno, da ostane tako. Lahko jo spremeniš. Saj imaš oblast prižgati plamenček vere, sonce ljubezni, pretrgati zavese strahu, odpreti okno dvoma, vrata poraza in stopiti na pot moči...

Sonce igrivo ustvarja svetlobno mrežo na svojih trepalnicah. Vabi me na prosto, v naravo... Vstanem, se še v polmraku sobe oblečem, obujem in končno stopim na prag. Kam naj grem? Zadi se mi, da mi je sonce smeje pomežiknilo. Ne, nimam več dvomov, šla bom proti soncu!

Vaške ulice so tople, domače, vendar tokrat bi rada odšla v neznano, kjer me ne bi nihče videl, nihče slišal; kjer bi lahko sama iskala sonce.

Neka skrita sila pospešuje moje korake. Počasi pričenem teči. Nežen vetrnič mi hladi obraz. Pod mojimi nogami škrtajo drobni asfaltni kamenčki, nato večji drobci kraških kamnov. Okrog mene se razprostira skrivnostna narava.

Zima je že daleč, pomlad se je že močno razcvetela. Igrivo ptiče petje polni in poživilja ozračje.

Utružena od dolgega teka se zlekнем sredi majhne trate. Dotik s kraško zemljo, ostro travo, njen vonj po nečem domačem — vse to mi polni dušo z veseljem. Zagledam se v sinje nebo. Medli, penasto beli oblaki se počasi premikajo in kakor hlapi se prelivajo drug v drugega, nato zopet ločujejo. V daljavi vzleti ptica... Kako lepo je tu, toda čaka me sonce! Vstanem in nadaljujem svojo pot.

Sonce stoji visoko nad nebom, svetlo, žareče. Z neskončno toplino gleda na široko sinje-zeleno morje. S svojimi žarki se poigrava z valovi in ustvarja zlate, lesketajoče se ribice, ki migljajo kakor drobni, tanki mamini prsti na klavirju, ko igra Straussove valčke. Približam se obali. Pod mano se spušča ostro in strmo skalovje zdelano od nenehnega pluskanja in zaganjanja valov. Vedno sem se bala prepadov — hudih in ostrih strmih, tokrat pa nekam pogumno stojim in zrem v prepad.

V daljavi na samotni belosivi skali razgreti od sonca, sedi mož. Radovedna sem, kdo naj bi bil. Počasi se približam, da bi videla možev obraz, ki nepremično strmi v morje. V meni raste neko vznemirjenje: ali naj ga ogorim ali naj odidem dalje in ostanem v svoji samotni?

»Prisedi, Marija!«

Ta nepričakovan nagovor me razveseli in z veseljem sedem k starčevim kolonom. Šele tedaj pogledam moža v obraz in... ne! Saj ni mogoče... dedek, dedek! Lastnim očem ne morem verjeti. Osuplo strmim vanj in komaj izrečem rahel: »Dedek!«... V grlu čutim vozal ganotja, veselja in obenem žalosti. Najraje bi ga objela, pa me čuden strah ustavlja. Kako je sploh mogoče? Res je, da sem bila zelo majhna, ko je umrl, vendar se ga še zelo dobro spominjam; njegovega svetlega obraza z mehкими, otroškimi lici, ki sem jih tako rada božala, njegovih brezzobih ust, s katerimi sem se najraje igrala s svojim drobnim prstkom.

Sedaj je ta tako ljubljena oseba sedela tik mene v svoji zdavnaj ponošeni obleki, s strgano čepico na glavi in zrla v morje s svojimi rahlo odprtimi megleno sinjimi očmi, ki so izžarjevale ljubezen, krotkost in otroško veselje. Rahel nasmešek mu je cvetel na ustnicah... Spomini na najino igranje, na njegove samotne sprehode po vrtu so se zbirali v mojih možganih in se v enem samem hipu prepletali v nekaj nepopisno lepega.

»Dedek, zakaj si me zapustil?« sem tako tiho zašepetala, misleč, da me dedek ni slišal. Stisnila sem se k njemu in mu naslonila glavo na kolena. Njegova roka je tedaj poiskala mojo razmršeno glavo in jo pričela božati.

»Saj te nisem nikdar zapustil!« je dejal dedek nežno. »Vedno sem bil pri tebi. Slišal sem te, kadar si v svoji sobi jokala. Tolažil sem te, kakor te sedaj! S teboj sem prebral knjige, pisal domače naloge. Veselil sem se nad tvojim otroštvom in tvojo ljubeznijo, karal sem te, če si bila hudobna in maščevalna. S tabo sem prepeval in poslušal

tvoje lahke korake, ko si plesala po sobi. Tudi sedaj poslušam tvoje srce in dobro vem, kaj te teži.«

Za trenutek je obmolnil, nato spet mirno nadaljeval: »Nikdar ne smemo obupati nad življenjem. Človekova veličina je ravno v tem, da zna premostiti tudi še tako težke probleme, razdvojenost, duševne krize. Človek si lahko pomaga s čustvi — ljubeznijo, z razumom, z neusahljivo fantazijo, s človeško toplino — bližino. Večkrat lahko odkriješ, da so bile vse težke mladostne izkušnje nekaj koristnega za prihodnost. Ti si še zelo mlada in okrog sebe imaš veliko ljubezni — več ali manj iskrene. Prepusti se nekoliko usodi in utrdi le dobre lastnosti svojega značaja. Žrtvuj se in pomagaj bližnjemu, ne da bi zahtevala povračilo, kajti le če ne boš egoist, te bodo drugi odkrili in spoštovali in ti v primeru stiske pomagali.«

Njegova roka je še vedno božala mojo glavo, vendar je postajala vedno bolj lahka, prozorna.

Gledala sem, kako je odhajal počasi, neslišno. Odšel je, vendar nisem bila žalostna, saj sem vedela, da je ostal pri meni.

Veter je močnejše zapihal. Sonce je približalo morju. Nebo je mavrično zažarelo, prelivalo goreče barve, samotna jadrnica pa je drsela po morju.

Marija Štekar

* * *

Kam na počitnice?

v drugi. Tiste osebe, ki pa se rade vozijo z avtomobilom, si lahko najamejo pri privatnikih avtomobil po zelo nizki ceni. Grčijo obišče vsako leto ogromno število turistov zaradi krasnega morja, predvsem pa zaradi nešteti dogodivskih znamenitosti. Zato pa, če vas zanima zgodovina, ali če se radi kopate, vzemite nahrbtnik, napolnite ga s praktičnimi oblekami, s fotografskim aparatom, kupite si vozovnico za trajekt, pregledjte, če je vaša osebnostna izkaznica veljavna in odpotujte v Grčijo.

Če pa je kdo izmed vas v Grčiji že bil, mu lahko svetujem potovanje z vlakom ali z osebnim avtomobilom v Španijo. Tudi tukaj so hoteli precej dragi in v poletnem času so skoraj vsi zasedeni, zaradi tega je najboljšje, če prenočite v zasebnih sobah, v kampingih ali v študentskih domovih. Španske plaže so zelo lepe, v glavnem peščene in moderno opremljene, najlepši predel v Španiji pa je južni del — Andaluzija.

Če pa bi se kdo rad učil angleški jezik, mu svetujem enomesečno bivanje v Londonu, kjer lahko stanuje pri družini (au pair), pomaga pri hišnih opravilih in istočasno lahko obiskuje tečaj angleščine.

Upam, da so vam bile te informacije koristne pri izbiri vašega potovanja, zato vam želim srečno pot in obilo zabave.

Lucija Čač

Tik pred koncem sezone so se nekateri člani SKK srečali z »jadrancem« Petrom Žerjalom in ga takole skupinsko intervjuvali



Razmišljanje o pomanjkanju kritičnega čuta pri mladini

Gladiatorska predstava v areni, nogometni derbi Milan - Inter, corrida v Madridu ter koncert skupine Duran Duran: na prvi pogled štiri različne »predstave«, štirje različni svetovi, a vendar z istim skupnim imenovalcem: masa ljudi, ki v predstavi svojih zvezdnikov in vzornikov vidi tudi projekcijo samega sebe; ob dogajanju na igrišču ali odru trpi in se veseli.

Veliko večino teh ljudi sestavljajo prav mladi — pubertetniki, ki so tudi najbolj številni potencialni kupci vseh publikacij in artiklov, ki so povezani z zgoraj naštetimi oblikami masovne zabave (plošče, knjige, raznovrstno časopisje itd.). Business, ki se odvija »za kulisami« vseh teh zabav, dosega blazno visoke milijardne vsote in zato svetovno tržišče venomer ponuja nove zvezde in mode, kar potem vedno bolj koristi vsem tistim, ki imajo pri tem največ dobička.

Tudi najbolj površen poznavalec mode in sodobnega okusa lahko postane mojster, če se le ozre okoli sebe: desetine, stotine mladih, oblečenih v ista oblačila; oceanske množice na koncertnih grupe, ki velja, po mnenju medijev, za sodobno in »po modi«; ljudje, ki ubijajo sočloveka na stadionu in to ne da bi vedeli zakaj. Izjave, ki jih vsakdo lahko bere po časopisju, kot: »Baglioni je naš poet« in »Duran Duran so življenje«, izrečene iz ust mladih, spravijo (tudi mladega) človeka, ki to bere, k razmišljanju. Ali je današnja mladina res tako pokvarjena, kot nam tarnajo dedje, ali pa se je ves nivô življenja v teh zadnjih letih znižal? »Ne poskušajte spraviti ljudi do tega, da ne mislijo: uspeli boste!« je prerokoval angleški filozof Bertrand Russel.

Današnje stanje mladine, in ne samo nje, je posledica pomanjkanja samozavesti in naraščanja fatalizma in destruktivnega nagona pri človeštvu. Naraščanje samomorov, razširjenost mamil in prekomernega uživanja pijače med mladimi so le konica iceberga, ki je vidna samo, ker je na površju, večji del pa ostaja skrit. Dandanes se mnogo go-

vori o krizi vrednot, točneje pa bi bilo govoriti o kronični krizi človeka, čeprav ima svoj um, s katerim bi lahko premostil večino eksistencialnih problemov.

Angleški mislec Hobbes pravi, da bi človek moral izročiti lastno usodo voditelju, ki bo odločil za dobro vseh, kajti samo tako se bo ohranil red. Današnji človek v celoti izpolnjuje to zapoved in to ne iz pokornosti do nekega socialnega ustroja, temveč zgolj iz lastne apatije. Ta apatija pa je najbolj vidna in prisotna pri mladih, ki sem jih prej opisal. Kompetitivnost v vsakodnevem življenju, hitrost življenja samega in totalna odvisnost od medijev so situacijo še poslabšali. Vsak od teh elementov postane za človeka tako važen, da postane del človeka samega.

Človek stremi za tisto stvarjo, ki mu daje največji užitek. Največkrat je to — delo; če pa to manjka, pa nekaj, kar bo napolnilo to vrzel.

Večino brezposelnih sestavljajo mladi, ki se že zgodaj soočijo s krutostjo družbe in zakoni, ki to družbo urejajo. Bar, flipperji, stadion ter lahka glasba postanejo tako največji užitek frustriranega mladostnika. Mlad človek, in to ne le brezposelni, rade volje naseda takim »pastem«.

Najbolj zaskrbljujoč aspekt vsega tega pa je totalna odvisnost. Mnogi sploh ne znajo ločiti realnosti od tistega imaginarnega sveta, v katerem so najbolj poplačani. Mladinska kultura je lepa beseda, treba pa je videti, ali je to res kultura, ali pa le strumentaliziran fanatizem?

PETER RUSTJA

RAST, mladinska priloga Mladike 7 - 1985. Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart, Trst, julij 1985. To številko je uredil uredniški odbor.

Dekliški zbor Vesna iz Križa je praznoval desetletnico

Da bi bilo deset let obstoja za pevski zbor že častitljiva starost, je morada pretirano, je pa to nedvomno dokaz, da pevska skupina ni muha enodnevnica in da je sad neke resnične želje in potrebe po glasbi, po petju. Ta misel je kot nekakšna rdeča nit obvladovala jubilejni koncert omenjenega zbora, ki se je vršil v Domu A. Sirkca v Križu 15. junija t.l. Na prireditvi je sveda imel glavno besedo zbor sam s svojim celovečernim koncertom, priložnost pa je bila tudi za razne čestitke in nagrajevanja. Posebno priznanje je tako prejela dolgoletna dirigentka Pija Cah-Sirkca, zraven nje pa še najvztrajnejše pevke. Najlepša nagrada zboru in sedanjemu zborovodji Bogdanu Kralju pa je bilo številno občinstvo, ki ni prihitelo le iz domače vasi, ampak tudi iz drugih kraških zaselkov in iz mesta, ki je pozorno in navdušeno sledilo koncertu.

Zbor, ki ga sestavlja nekaj nad 20 deklet, se je predstavil z raznolikim programom, ki je obsegal skladbe od renesančne polifonije, preko črnske duhovne pesmi do sodobne glasbene ustvarjalnosti, levji delež pa je imela slovenska ljudska pesem v kakovostnih priredbah slovenskih skladateljev. Pet-

je je bilo ulito, v glavnem brez hujših intonančnih spodrseljavev, posebno še v drugem delu, ko so se dekleta bolj sprostita. Muziciranje je bilo zaokroženo in smiselno, čeprav ne povsod enako občuteno. S tem nočem še reči, da je petje kriškega dekliškega zbora povsem neoporečno in brez napak; vsak zborovodja, če je le količkaj kritičen in razgledan, ve, koliko poti bi bilo treba prehoditi za dosego vrhunske glasbene poustvarjalnosti. Ta ugotovitev velja malodane za vso ali skoraj vso slovensko zamejsko zborovsko dejavnost. Nekatera pevska telesa se pa vendarle dvigajo nad tisto nizko povprečje, ki je značilno za večino naših zborov: in v to boljšo skupino moramo vsekakor uvrstiti tudi Dekliški zbor Vesna.

Še nekaj besed o dirigentu. Dosežena pevska raven je nedvomno prvenstveno njegova zaslug. Bogdan Kralj dirigira suvereno, fino, brez pretiranega zamahovanja, pa tudi ne brez potrebnega ognja. Skratka, poslušalec ima vtis, da vlada med zborovodjo in zborom potrebno harmonično razumevanje. Zato pa ima zbor možnost, da še napreduje in se še lepše uveljavi.

T. S.

Življenje v...

liko bolj boleča, saj sploh ne vedo, če jim bo mogoče kdaj uresničiti željo po skupnem življenju.

Kljub takim trenutkom je izkušnja v United World College gotovo pozitivna. Za nikogar ni šlo leto zaman mimo.

To potrjuje tudi dejstvo, da si vsakdo izmed nas želi nazaj v »devinski raj.«

Ricky